

Vastutava ülesande ees

Riigivanema poolt välja kuulutatud rahvahääletus 23., 24. ja 25. veebruaril on tekitanud kõrgis rahvafidides rõõmsat elamust. Rahvas, see meie riigi pärisperemees, oli seisnud juba tükk aega kõrval otsekohele riigielusse puutuvate küsimuste otsustamisest. Ta võis teha oma igapäevast tööd ja rõõmuga jälgida, et meie riigis elu sammub rahuliku rada ja majanduslik olukord järjest paraneb. Aga ühtlasi oli igale riiklikult mõtlevale kodanikule selge, et ometigi ei saa elu igavesti minna edasi seda rada. Meie elamine kuigi rahulikus, siiski ülemineku ajajärgus. Põhiseadus, mis suures poliitiliste kirgede mõitluses 1933. a. vastu võeti, astus küll jõusse, kuid temas ettenähtud valimisi ei olnud võimalik teostada, sest nagu nägime 1934. a. alul, ähvardas nende teostamine mita verevalamisteni ja laada otsejõel hädasõitlikuks meie riiklikule iseseisvusele. Nõud, kes olid selle põhiseaduse ülepääkaela kogu seadnud, ei salganud ise tema puudusi, kuid omavahel kõnelesid nad avameelselt, et ega sellest põhiseadusest polegi asja, sest kui need mõimule pääsevad, siis valitsevad nad nii, nagu neile see on suupärane.

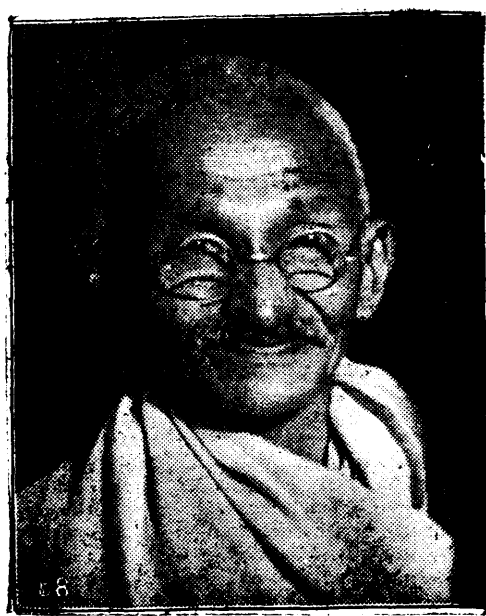
12. märtil 1934. a. päästid meie koge-

nenud riigijuhtide — riigivanema K. Päti ja vägede ülemjuhataja S. Laidoneri ettenägelikkus ja otustanud sammud riigi ja rahva otse kuristiku äärelt. Kõige, kui uus põhiseadus oli vastu võetud, ütlesid meie riigijuhid, et selle põhiseaduse alusel võib küll valitseta, kui valitsemise etteotsa satuvad tavaliselt inimesed, kuid ta peidab endas siiski suuri võimalusi üleminekuks rahvavalitsuslikult korralditud riigile, ühtlasi isiku ja selle taga seisva riigi mõimuvallitsusele. Pääle selle võib ta tuua iga viieaasta pärast, kui järgnevad uued valimised, efile suuri seadusi ja verevalamisi. Seepärast, kui rahvas tahab, et tema jääb Eesti riigis peremeheks, peab ta ära muutma selle põhiseaduse ja korraldama seega kõik hädasõid, mis selle puuduliku põhiseaduse kaudu varitsetavad meie riigi ja rahva tulevikku.

Riigivanem K. Päti, otustades pöörduda rahva poole, avaldas ühtlasi oma soovitud praegu tehtava põhiseaduse kohta kui ka oma kogenenud riigimehelikult arvamused selle kohta, mis oleks vaja ette võtta, et elu tulevikus võiks areneda normaalselt ja rahuliku rada. Selleks on ehitiks tarvis, et rahvas annaks oma nõusoleku rahvuskogu

koostutsumiseks. Nagu juba teada, rahvuskogu töötab siis välja ja võtab vastu uue põhiseaduse neil alustel, mis rahvas üldise rahvahääletuse kaudu juba hääls kiitnud. Ja et rahvuskogu, mis koosneb rahva enda poolt otsejõel valitud usaldusmeestest ja täiendatud kutsute ja tähtsamate organisatsioonide esindajatest, välja töötab elundutele palju paremini vastava põhiseaduse, kui praegu kehtib, mis paari-kolme vähekoenenud inimese poolt suure kiirusega kogu tehti, jelles ei ole kahtlust.

Kõik, kes juba tutvunud meie riigijuhide poolt elundutele tingitult ülestõstetud kavade ja põhimõtete, need võivad puhtast südamest öelda, et teist teed ei ole kui rahvuskogu koostutsumine ja seepärast, kus selle üle ka kõnet on olnud, kiidetakse ühel meele hääls riigivanema poolt tehtud algatus. On veel vaja, et selgitustöö tungiks kõige laiematesse rahvamasidesse ja eranditult iga hääleõiguslik kodanik teaks, milline suur ülesanne ja vastutus laub nüüd temal riigi ja ta enda hääleõiguse ja rahuliku elu kindlustamisel. Loodame, et see selgitustöö areneb kõige intensiivsemalt ja siin kaasa aitavad kõik teadlikud kodanikud.

Gandhi lootustelt haige

India suur rahvajuhhi Mahatma Gandhi on raskesti haigestunud. Tema seisukorda peetakse pea lootusetuks. Gandhi on üks huvitavamaid kuulsaid, mida tunneb viimase sajandi ajalugu. Pilem kirjeldus selle omapärase mehe elust ilmub praegu „Sakala Riikapäevast“.

Lennuasjanduse eelarve valitsuses

Lähemal ajal tuleb vabariigi valitsuse koostul arutusele lennuasjanduse eelarve. Eelarves on ette nähtud suuremaid summe eralennuajale korraldamiseks. Kavatsetakse laienbada ka Tallinna eralennuajale, et see vastaks senist suuremal määral rahvusvahelisele nõudmisele.

Dollar langes jälle

Möödunud nädala neljapäevast alates Ameerika dollar on rahvusvahelistel börsidel näidanud tugevat langemise tendentsi. Sel puhul ühendriike rahaminister Morgentau andis avaliku teatuse, et kõnelused inflatsioonist abi nõudest olevat vaid spekulantide sõnujutt. See teletus rahustas aga ainult osaliselt. Pääle selle Morgentau teatas, et ühendriike valitsus otsustab kahe miljardi laenu küsimuse jaanuarikuul. Saen on mõeldud valunta stabiliseerimiseks.

Uuritakse soohaigust

Loomatervishoiu päävalitsuse korraldusel toimetati hiljuti anketi selle kohta, kui palju on Eestis olemas soohaigust ja kus ta esineb. Selgub, et soohaigust põevad loomad ainult jäärastes uubismaa asundustes, kus mineraalmaa poosis pumbub. Kus aga mineraalmaa natukegi on, läät pole soohaigust.

Katseks osteti Põikare asundusest mõni soohaige lehm ja taheiti neid toimetada Tartusse. Kuid vahetpää jätt loomad nii nõrgaks, et neid Tartusse toimetada ei saadud. Sellepärast hakatakse edaspidi soohaigust arstima kohapää, kus ühtlasi jälitatakse loomade juure ja haiguse arenemist. Ka katsetatakse haigete loomade asetamist mineraalmaale. Võimalik, et sel juhul loomad iseenesest paranewad.

Inglise laevastiku manöövrid Kreeka vetes

Esmapäeval Kreeka sadamates seisew Inglise sõjalaevastik pidas manöövreid Ateena lähes. Manöövrid jälgisid ka Kreeka kõrgemad mereväelased ja troonipärija.

Segased suhted Balkanil

Rumeenia kuningas Carol tegi ootamatu külastägu Belgradil. Selle külastägu järeleajaks on tõenäoline Inglise ajakirjanduses, kus väidetakse, et sellel viisil olewat poliitiline tagapõhi ja viisil olewat kõnelnud küsimustest, mis puudutavad laevastikute jaantähtsuse. Ühtlasi olewat oodata veel teijigi poliitilisi viisiite. Nii tulevat Rumeenia kuningas varsti viisidile ka Londonil.

Belgradist ei teatata aga midagi sellest, mil liisid küsimusi arutati tähenatud viisil ajal. Jugoslaavia ja Itaalia vahelised pole kunagi olnud eriti sõbralik, samuti ka Jugoslaavia ja Bulgaaria vahelised mitte. Nüüd aratag demonitratšioonina tähelepanu Bulgaaria kuninganna kuldformuste kinkimine oma kodumaale — Itaaliale. Teatavasti on Bulgaaria kuninganna Itaalia kuningaga tiit ja samal ajal, kui Jugoslaavia ja Rumeenia omavahel arutavad oliisanktioonide küsimust. Bulgaaria kuninganna teotab Itaaliat oma kuldformustega. Seega on Itaalia-Abessiinia sõjal omad teatavad lained ka Balkanil.

„Igavene erapooletus“

Üks ajalooline märge kuulsast Monroe doktriinist

Huvitava ajaloolise märge avaldavad mõned Pariisi ajalehed nüüd, kus Ameerika kuulutab jälle oma igavest erapooletust. Kurikulka „Monroe dektriini“ autor ja president Monroe omas 2. det. 1823. a. kätikes kongressile wormuleeris Ameerika ja Euroopa vahelisi suhteid järgmiselt: „Meie eimene ja päämine printsiip peab seisama selles, et mitte kunagi osa võtta Euroopa tülitustest ja selles, et mitte kallida Euroopa vaheliselegamist Ameerika asjadesse.“

30 aastat enne seda oli aga Monroe saadik Pariisis. See oli 1794.—1796. aastatel, seega revolutsiooni kõige ägedamal ajajärgul. Ameerika saadikute hulgas poolehaja aasta jookul ei leidunud ühtki, kes oleks niivõrd avallitult seganud end Prantšusmaa sisemistesse asjadesse, nagu tegi seda Monroe.

1794. aastal, waevast astudes jalaga Prant-

šusmaa pinnale, Monroe siirdus konventi enne weel, kui ta oleks eitanud oma poliitika. Ta suudles eesistujat otsemile, tõusis tribüünile ja pidas waimustawa kõne Prantšufe-Ameerika sõpruselt. Georg Washington oli fõleeritud saadiku farnasest ülalpeost ja saatiz temale kirja terawa märkusega. Kui Panteoni lanti Rousseau põrmu, wõttis Ameerika saadik suure lipuga osa rongikäigust. Georg Washington otustas siis ära kutsuda kõlbmatu saadiku. Wiimane aga keeldus Pariisist lahutama ja rääkis jägedasti prantslastele: — Urge segage walitlust ameerika rahwaga. Rahwas wäärib armastust ja lugupidamist, kuid walitlus pole seda millegagi ära teeninud.

Prantšufi dikteerium keeldus tunnistamast tema järeleulatu. Konflikt arenes juba sedawõrd terawaks, et ähwardas diplomaatlisse suhteid ühendriikide ja Prantšusmaa wahel.

Linnapääd majandusministri juures

Linnades ja alevites ebasoodne majanduslik seisukord

Linnade liidu delegatsioon, kuhu kuulust Tallinna abilinnapää M. Neslon, Tartu abilinnapää K. Uut, Wiljandi linnapää M. Marama, Võru linnapää J. Suut ja Runda alevivanem Einman, käis teistpäewa hommikul kell 11 majandusministri juures.

Delegatsioon andis majandusministri teletusi linnade ja alevite majandusliku seisukorra kohta, mis uue eelarwe-aasta algusest oli kujunenud mitmeti ebasoobaks. Linnade ja alevite tulude allikad on aastast aastasse kiiwanud, fa-

mal ajal aga tulustes on jäänud endisteks wõikoguni kaswanud. Uus trahterimassu seadus, millega omawalitsuste tulud trahteriaride maksudest korraldatakse ümber, wõhendas järjekorraliselt linnade ja alevite tulufid.

Üksikutes alevites trahterimassu tulud uuel alusel wõhewad üegi kuni 60 protsendi võrra. Linnades trahterimassu tulude wõhendamise pole nii suur, kuid siiski tunduwa ja fännitab rastusi 1936.-37. a. eelarwete koostamisel.

Suurenev tulu piiritusmonopolist

Rahvas ostis wiina ja piiritust möödunud aastal tunduvalt enam, kui aasta varem

Riigi piiritusmonopoli tulud möödunud aastal on tunduvalt suurenenud. Suurenenud on tulud niiküsti üldtarvituse müüdu piiritustest ja wiinast, kui ta eriotstarbeks müüdu piiritustest. Kogusummas tõusis piiritusmonopoli tulud möödunud aastal 13.254.500 kroonile. 1934. aastal oli riigi tulu piiritusmonopolist 11.671.500 fr. Seega on riigi tulu ümmarguselt tõusnud 13,5 protsenti.

Üldtarvituse müüdi piiritust ja wiina möödunud aastal 2.754.000 liitrit. Aasta warem aga 2.495.100 liitrit. Läbimüük seega tõusnud 13,62

protsenti võrra. Piirituse otatähtsus läbimüügil on wiina arwel suurenenud. Eriti palju piiritust ja wiina ostis rahwas möödunud jõulude eel.

Eriotstarbeks, nagu tehnikas, teaduslik, terwishoiulifits otstarbeks jne. müüdi wiina ja piiritust 400.700 liitrit. 1934. aasta müügiga võrreldes on suurenenud 17,8 protsenti.

Denaturaadi müüdi läbi 353.800 liitrit. Läbimüük 1934. aastaga võrreldes on pea suur. Wäljaveoks müüdi piiritust ja wiina 27.100 liitrit. Aasta warem aga müüdi fets otstarbeks 17.800 liitrit.

Muistsete „tõusikute“ hõbeehed

Riidade vallas leitud hõbeasjad 16. sajandist on halvemini välja töötatud, kui muistse iseseisvusa hõbeehed 12. sajandist

Wiimasel ajal on Eesti Rahwa Muuseumile maalt saadetud mitmejuguheid wäärtsikke esemeid, eriti wanaaegseid hõbeasju. Nendest wiimastest on suuremaks koguks Selme kihelkonnast Riidaja wallast Riidaja asunduse kuujaaugust leitud kogu hõbeasju, mille üliõpilane D. Saarde annetas haridusministeeriumile ja mille wiimane omaforda deponeeris muuseumile.

Tähenatud kogu fjalldab waga mitmejuguheid ehteasju. Siin on näitaks faks suurt hobuseraua kujulisi hõbeõlge, mis farnasjed noorema rauaaja samalaadilistele fõlgedele (hakkamad juba lähenema tiibilistele wanaeesti kuhifõlele, mida fantakse weel nüüdki Setumaal ja mujal), fuuri hõbedast kaelaakefid, fõrmuseid j. t. esemeid. Nõed asjad põlwenewad 16. sajandist, Wene-Wiimi fõja ajast.

Nagu tähendatakse, olewat need esemed mitte otsekohe muistsete eesti talupoegade omad, waid nad kuulufid n. n. „tõusikute“ kihile. Juba sellel ajal oli fäärane kihistus olemas, fõst fõjafegaduse fä häästi fpektuleerida ning wara kõffu ajada. Sõbedast last-

fidki siis kolleaegef „tõusikud“ walmistada fäärasjed fuuri ehteasju, kusjuures materjali kvaliteet oli kohati waga halb ja töö juhufil. Nõed ehteasju on walmistanud igafugufed külafepad ja läbifukunud felfid, mille kohta sellest ajast kuulduw ka palju kaebusi õppinud meistritelt. Wiimased waidawad nimelt, et fäärased maafepad ja läbifukunud felfid teewad neile wõistlust ja segawad puhta hõbeda odawate metallidega. Sgal juhul on need esemed töötatud wälja palju halvemini ning palju ebapuhtamast hõbedast kui muistse Eesti iseseisvuse aja ehteasjad 12. sajandist, mis walmistatud puhtast hõbedast ja hääde meistrite poolt.

Segastel aegadel peideti wäärtsaju ifka maa fisse ja nähtamasti tähenatud kogugi mõne fõjarette kartusel peideti maa fisse, kufi ta nüüd leiti. Wõimalik, et nende omanik wahetpää fä furma.

Ka Põhja-Eestist on saadetud muuseumile ükfiliid leide, kusjuures nende hulgas on ka hõbeehed. Kuid ka fiin pole hõbe puhas, waid fegatud teiste metallidega.

Metsavaht Kenyast

Kenyas, Briti Ida-Aafrikas furi mrs. Rattney, ühe Inglise fuurtõõsturi ja aadliku tiitar. Wiis aastat tagasi fõitis Inglise tõõstur koos oma noore tütreaga Ida-Aafrika maa-aladele. Säl tutuwus tõõsturi tiitar tema isa metsawahiga ja armus fõitumil. Waatamata perekonna wastufetmisile abiellus noor neiu metsawahiga, fõst naifeti oli päälge 25 aastat wanem. Noorpaar afus elama dhunglisse, metsawahil maa-fesse, kus nad wõetfid kogu need aastad palju endid wäljaspool näitamata. Mõned fuud tagasi furi metsawahil Rattney ja nüüd tuleb teade, et temale on järgnenud ka tema naine.

„Ideaalne abielu“ karil

Ameerikas lahtutati n. n. „ideaalne abielu“ Mary Pickfordi ja Douglas Fairbanki wahel. Rohus tegi lahtutamistõuse Mary nõudmisel.

Greta Garbo haige

Stoholmiist teatatakse Pariisi lehtedele, et Greta Garbo olewat raskesti haigestunud. Kuulus filmidiiva, kes elab Rootsis, Nipekingi lähedal omas villas, olewat fuus nädalat tagasi haigestunud kurgupõlendliffu. Haigus on paiguti wõtnud sedawõrd ähwardawa ilme, et arstid kartfid juba Greta Garbo elu pärast. Wiimastel päewadel olewat aga tekinud pööre paremusele, mispärast loodetakse kinofuuluse peafest terwenemist. Siiski peab Greta Garbo loobuma mõnel ajaks efine-mast filmis ja oma fõidu Gollyhwoodi edasi lüf-kama.

Hüna bandiidi 30.000 meest

Siinlast fõial hirmul bandiit fõling, fellel fõõgtriuhmas 30.000 meest. Selle jõuguga on peetud korrapäraseid lahinguid, kusjuures pole fõrda läinud bandiidi falka laiali ajada. Muuseas on bandiitide mõimuses ka Briti misjonär Wõshardi, felle saatuse pärast tuntakse tõffist muret.

John Gilbert surnud

Ameerika filminäitleja John Gilbert suri Hollywoodis südamerabandusse. John Gilbert kui filmiõnne ajastu oli diiti tummfilmi õitseajal. Põll on aga John Gilbert järgedasti esinenud veel Greta Garbo partnerina.

Ena põles 8 lapsega

Londonist teatatakse, et Leedses linnas Lancashire krahvkonnas ühel tuleõnnetusel tööliste linnaosas hukkus 9 inimest. Leedidesse jäi ena 8 lapsega, kuna perekonnapäa päästis end ainsa wälja hüpates. Tuletõrjajatel ei läinud korda enam päästa ei lapse ega ena, kuna maja leegitjes äleni.

Ühine keel tollipoliitikas

Esmaspäeval algas Riias Läti, Eesti ja Leedu tolliespertide 3. konverents. Läti wälituse nimel awas konverentsi wälisministerrümi pääsektar Munters, kes märkis, et tollipoliitika ühtlustamist Balti riikide wahel on tehtud hoolega ning asjalikult. Praegu on juba ühtlustatud 173 tariifi punkti. Praegusel konverentsil jätkatakse tööd kuni 599 punktini. Kogu töö katsetatakse lõpetada Balti riikide wälisministrite järgmisel konverentsil mailuul.

Inglismaa-Prantsusmaa liit Vahe-merel

"Daily Telegraphi" diplomaatiline kirja-jaatja teatab Londonist, et Briti ja Prantsuse kindralstaapide wahel olewat saavutatud kokkulepe juhust, kui Briti laewastikule Wahe-meres peaks tungitama kallale. See kokkulepe pääle muu sisaldawat järgmisi punkte: Suur-Britannia võib kasutada Prantsuse merewäe toetuspunkte, dokke ja töökodasid; Prantsusmaa mobiliseerib 2 aasta mehed; Prantsuse lennuväe luurelennukid antakse Briti laewastiku käsutusse, et nad võiksid aeglasti hoiatada inglasi õhurünnakute eest.

Huvitav maavõistlus tulemas

25. jaanuaril tuleb Tartus pidamisel Eesti-Läti maavõistlus korvpallis. Selle võistluse wastu tuntakse praegu elawat huvi mitte üksi Eestis ja Lätis, waid kogu maailma spordiringkondades. On ju Berliini olümpiamängude kawas nüüd ka korvpall, kusjuures kõikiidest maadest, kus seda sporti harrastatakse, on esirinnas Ameerika ühendriigid, Eesti ja Läti. Arvatakse, et ühendriigid tulewad ühes finalistiks, kuna tema wastasteks tuleb kas Eesti või Läti. Seega tähendatud maavõistlus on nagu eelmänguks kahe wana wastase wahel. Eesti meeskonnas märgivad 6 meest Tartust ja 5 Tallinnast. Mängijad koondatakse enne treeninglaagrisse, kus neid enne hoolega treeneritakse.

Rudyard Kipling haigestus raskesti

Londonist teatatakse, et kuulus kirjanik Rudyard Kipling on pühapäewa hommikul ühes Londoni hotellis tõsiselt haigestunud. Ta toimetati Middlesexi haiglasse, kus kirjanikule esmaspäewa hommikul wõeti tehtud operatsioon. Kipling, kes sai hiljuti 70 aastat wana, lahkus oma kodust Sussexi ja tuli Londonisse, et siit alustada sõitu wälismaale. Esmaspäewa õhtul awaldati kirjaniku terwite kohta ametlik teadaanne, milles mainitakse, et Kiplingi seisundit peetakse wäga tõsiselt, kuid ta terwis peab jätsti weel wastu.

Lennurekord filmidirektorilt

Filmidirektor Howard Hughes püstitas uue lennurekordi Ameerika mandri ületamises, lattes wahemaa Los Angelesist Newardi New-Jersey osariigis 9 tunni 27 minuti ja 10 sekundiga.

Ella Ilbak Riias

Nagu "Uus Eesti" teatab, on Eesti tuntaim tantitar Ella Ilbak pärast pikemat tantsumise wälismaal saanud Riiga. Meestanis sooja wastuõtu osaliselt on Ella Ilbak saanud Ungaris. Mii on Ungari naiselise walmud ta oma auliilmeks ja Debreceni manim ja suurem üliõpilaskonts walis ta oma audaamits annetades tantitarila seejuures oma wärmilindi.

Rahu — „fantastiline jutt“

Roomas öeldakse, et Itaalia mõtleb ainult sõjale. — Rindel kestavad operatsioonid ning manööverdamised

ITAALLASED POMMITAVAD TAGAJÄRJETULT

Londoni teadatel on praegu oluford Abessiinias selline, et pole kuidagi võimalik saada erapooletut pilti sellest, kuidas tegelikult loob lahingutege. Eriti segane oluford on lõunarindel. Reuteri kirjasaatja Abessiinias pool teatab, et abessiinlased ootawad lõunarindel itaallaste suurt pääletungi, mis nähtawasti suunatakse piki Tafari ja Dherreri jõgeid Dshidshiga ning Harrari poole. Praegu näib itaallaste wäeliin olewat Ualadehi (wasaful tiival) ja Damonti (paremal tiival) joonel, minnes üle Gabba, Badudanani ja Gerlogubi ning Ualuali. Graziani poolt lubatud „suure pääletungi“ wastu on abessiinlased walmistatud ja nad ootawad siin lahinguid.

Põhjarindel operatsioonid kestawad. Mafalle sektoris on algatus endiselt abessiinlaste käes ja nad teewad korduwaid katseid, läbi löigata itaallaste wäeliini. Itaaliast tulewad teated kõnelewad, et abessiinlaste rünnakud on tagasi löödnud, kuid enam kui kunagi warmini tuleb nüüd kahelda Rooma teadete õigluses. Itaallased löönud abessiinlaste rünnakud tagasi ferge-kahurwäe tulega ning lennukite pommitamisega. Wäga kahetlased on ka teated, mis kõnelewad, et ühes Abessiinia wäeosas olewat puhkenud mäss, mis aga kogu maha surutud. Sääljures olewat 50 mässulist abessiinlast maha lastud.

Abdis-Abesahi teatab ainult niipalju, et Itaalia lennukid olewat pommitanud 11. jaanuaril Dabati, mis asub 120 km. Tana järwest põhjapool. Pommitamisel pole olnud inimesi hõreid.

Roomast teatab Reuter, et Itaalia ametlikud ringkonnad nimetawad Londoni ja Pariisi teateid nuteist rahweteapanekuteist „fantastilisteks“. Mussolini hääletorn Virginio Gabba ütles sõnasõnal: „Itaalia tänapäew

Rooma on endiselt sõjajas.

Itaalia tuningaz ja Mussolini tahe uuestimoodustatud rügemendi paraadi wastu wõimas. Need rügemendid lähtetatakse lähe mail päewil Aafrikasse.

nagu 3. oktoobril on täieliku algatuse waldujes ja ei hooli rahust. Itaalia mõtleb ainult sõjale Itaalia ja wastupanekule, mida ta organiseerib sanktsioonidele Euroopas. Näib, et lähite waherahu Abessiinias ei ole suunitud Itaaliale pääle seisuforra poolt Euroopas ega ka Abessiinia wõimatu wastupaneku poolt. See waherahu tuleb Itaalia enese

wabalt algatusest ja on tingitud sõjawäelistest kalkulatsoonidest ning kasudest, mida annab sõjapidamine kõige paremates tingimustes. Rahu Abessiinias, kui see tuleb, ei tehta ülepää-laela, ega ole see ka pankroti liitwäerimine, mida soowiwad sanktsionistid, waid kõigi Itaalia nõudmistele konkreetne süntees“.

Helikunsti põhimõtteid tulevikuks

Eesti muusikakultuuri arendamise põhilased on koostatud

Möödunud aastal pöördus Kultuurkapitali Helikunsti Sihtkapitali Walitus kõigi muusika-asutiste ja -organisatsioonide poole ettepanekuga, töötada wälja meie muusika kultuuripoliitilise programmi põhilased. Nüüd on need põhilased üldised kujud wälja töötatud; nendes on piiratud haarata kogu meie helikunsti alad: noorsoo lastewarust, eri-õppeasutusi, loowmuusikat, muusika-teadust jne.

Noorsoo muusikalise lastewarust alal on nähtud ette mitmesuguseid uuendusi, nagu näiteks leht-fool 1. ja 2. klassis peetakse tarwilikult laulmise tunne tösta tahale nädalas jne. Ka piiratakse wõimalikult arendada pillimuusikat õppimas noorsoos. Etatumiaandjatele muusika alal nõutakse edaspidi tunnistusi, et nad seisawad ka oma ülesande tõr-gusel.

Amfiteatraldusi on ette nähtud ka muusika-foolide alal. Tartu Rõrgema Muusikakooli lõpetanule tahetakse wõimaldada E. W. Tallinna Konservatooriumi juures eksternina lõppeksamite

siendamist tingimusega, kui nad lõpetawad tähen-datud kooli juures olewa täienduskursuse. Tahetakse suurendada stipendiume andetale õpilastele. Tahetakse enam tähelepanu pöörata ka muusika-liste õppejõudude ettevalmistamisele.

Edasi on selles kawas weel ette nähtud heli-tööde omandamise kord Helikunsti Sihtkapitali poolt, kusjuures omandamine peaks toimuma põhimõttel, et eelistatakse omapära, wärskust, elu-lähidust ja aktuaalsust. Tuleb hoolitseda ka rah-wusliku helikunsti propaganda eest. Rahwa muu-sikalise lastewarust mõttes tuleb soodustada loori-lauu arengut. Propageerida ja lewitada tuleb eriti filmifoonia-muusikat.

Lõpuks leetakse, et on hädawajaline töölle ra-lendada Helikunsti Sihtkapitali Walituse juurde teaduslik sekretär. Koostatakse ka muusikateaduse õppekooli loomist ülikooli juurde.

Katwa on üldiselt wäga laialtulatust ja põh-jalik.

Loomisel Ida-Aasia blokk

Kawatusel on Iuga Türgi, Iraani, Pärsia ja Afganistani waheline Ida-Aasia blokk. Kende riikide wälisministrite konverents peetakse lähemal päewil Bagdadis.

Eesti-Poola majanduslääbirääkimised

Esmaspäeval algasid Warsawis Eesti-Poola majanduslääbirääkimised kontingentide salumiseks khesolewal aastal. Eesti poolt wastaw majanduslääbirääkimisteks osa meie saabit Poolas Mar-tus, saatkonna nõunik Schmitt, direktor Birgo ja nõunik Wisman wälisministriumist.

Jaapanlased paluvad oma lendureid vabastada

Jaapani wälisminister Hirota teatas Nõu-lagude Wene suursaadikule Jaapanis, et Moskwa protesi Jaapani sõjawäelennuki maandumise pä-raja Nõutogude Wene territooriumil on alufeta. See lennuk oli ekinud ja wõinud hädamaandu-mise ette Wene pinnale. Wälisminister palub, et wenelased wabastaksid wangiastatud lennuki juhid — kaks Jaapani õhujätkeri.

Meriheina eksportimiseks välja-vaateid

Detwadel päärbuti Hollandist ja Taanist meile järelepärimistega, et kas meil ei oleks wõimalik osta meriheina. Meriheina tarwitatakse palli-miseks, sadulseppade töö juures ja mujal. Wälis-ja majandusministriumis ülesandel uuris Tartu ülikooli prof. T. Hippmaa meriheina efinemist ja lewikut Eesti wetes. Ta uuris seda mandri kui ka soarte rannikul. Prof. Hippmaa arwates on me-riheina Eesti wetes küllaldaselt ja seepärast peaks olema wõimalik meriheina transport. Merihein lastawad weel all ja heidetakse sügiste tormide poolt randa. Taani ja Hollandi rannikul on me-riheintesse tunginud eriline kahjur ja meriheina häwitanud. Seetõttu on tekinud neis maades wa-jadus meriheina järele toetada.

Itaalia pommilennuki hukk

Maasana lähedal Otumlo lennuväljal kukkus alla üks Itaalia pommilennuk, mis startis pom-midega ja kolme mehega pommitamislennule. Kõik mehed said surma, lennuk purunes. Millest õnnetus tekkis, pole teada.

Raske maavärisemine Colombias

Colombias Mariino departemangu tabas raske maavärisemine. Rida kälafid on häwitatud. Sur-masaanute hulk ulatub üle 300. Kälade warumetel eklewaw alasti lapled ja otfiwad taga oma hukkunud wanemaid. Õnnetute abistamine on raske, sest suureb lühed läbiastawad maanteid, mis talistawad liikumist.

Rahvahäälsetuse pääkomitee koosseis

Riigivanem kinnitas rahwahäälsetuse pääto-mitee koosseisus: esimees pääministri asetäitja R. Genpalu, abiesimees kohtuminiister J. Müller, liikmed Tallinna linnapää kindral J. Soos, Garju ajutise maawalituse esimees R. Männil, kohtuminiistriumis nõunik J. Klement ja fitemi-nistri abi E. Mabbisoo.

Sakslased huvituvad Eesti rahva-tantsudest

Eesti Rahwa Muuseumile saabus neil päewil Saalfamaalt ettepanek, et Eestiist sõidaks grupp rahwatantistide ja pillimehi 23.—30. juunini maaja möödasõitmisle kongressile. Täpsemad kongress peetakse Berliinis ja Hamburgis. Kong-ressil kantakse ette mitmesuguste rahwaste rah-watantse, rahwalaule ja rahwamuusikat. Kas ees-lased sõidawad kohale, see oleneb sõidutingimus-test.

Advokaadi veretöö kohtus

Chikagoist teatatakse, et sääl ühe suurema nõudeprotessi ajal nõudja adwokaat hakkas mar-ratema. Ta wõttis taskust rewolwri ja lastis wastaspoole adwokaadi maha. Teise kuuli lastis ta kohtu eesistujale, kuid see läks õnnets märgist mööda. Sellejärele saubeti määratsewalt adwo-kaadist rewolwer kätte hõluda.

Vene-Mongoolia salaleping

Jaapani agentuuri teatel olewat sõlmitud sa-laleping Wene ja Wälis-Mongoolia wahel. Sa-laleping nägemat ette ühise juhatusse Wene Ida-Siberi ja Wälis-Mongoolia wahel. Wene and-mat ka Wälis-Mongooliale laenu 50 miljoni rubla suuruses.

Ungari monarhistide kahevõitlused

Ungari monarhistide wahel olewat wiimaseil ajal peetud mitu kahevõitlust, kus osawõtjad on saanud raskesti haawata. Rahwõidulustest kuulda-wasti on wõtnud osa Ungari legitiimistide juhid.

Salapärase õnnetus merel

Kõl wastu pühapäewa toimetati Undla randa neil loomlast, kes seletasid, et nad tulnud mootor-paadil Soomeist, et wõtta päle saalapiiritust mõ-nelt piirituslaewalt. Suur laine olewat löönud aga paadi wastu piirituslaewa külge, millest paat purunenud ja põhja wajanud. Kogu lugu näib ole-wat aga salapärase, sest pühapäewa õöl ei olnud merel suuremat laineust. Ka olid mehed wõrus-tatud sõidukaartidega Eestiisse.

Viljandist

Sissemurd kaubakioski

Eel vastu tänast murti sisse Uueuuru ääres asuvasse linnandunni Kullamaa kaubahoones asuvasse Augusti Kangelaste kioskist, mis asub turuplatsi ning Jakobsoni tänava pitenkuse nurgal. Kira on wargad wiinud mittemelgust kraami, nagu wõid, teepi, tubakat, teed ning lastest fularaha 20 krooni kumbar. Täpne kahjusumma on kindlalt tegemata, kuid see on umbes 200 krooni.

Wargad olid tunginud poodi õne pooll küljest, jättes katumatat ära, mis asus sisse-murdmise koha kõrval. Nad olid avanud turu pool asuwa aiawärava, läinud kätt Kullamaa kumbari naaberaeda, roniinud üle piangu kauba-kioski taga ning puurinud augud kolliste laub-feina ja seinast wälja löönud 60x40 sentimeetri suuruse tüki. Sein oli täidetud saepuruga ja mullaga, mis iseenest wälja jooksis. Müüri puurisid murebargad läbi veel teise kollise feina ja olidki poes. Siin wõisid nad kolm soolalatti, tegid need tähtsaks ning täitsid mittemelguse kaubaga.

Tegemist on nähtawasti omal alal taunis olnu- wate kurjategijatega, kes nad on hoolikalt endi jäljed lumest kusest ka kustumad.

Prefekti karistused detsembris

Detsembriku jooksul on Viljandi-Pärnu prefekti poolt administratiiv- ja karistatuid 59 isikut. Trahwiumma on tasunud 59 isikut, kogu 958,70 kr. suurusel summas kuna istuma on läinud 83 karistatut. 3 kohta jäeti otse ehtalgu täi- dewimata.

Wõrreides eelmiste kuudega on tublisti wähe- nenud karistuste arv ja karistatute poolt makse- tud trahwide üldsumma.

Perekonnanimede ja nimede muutmised

10. detf. 1935. a. kuni 2. jaan. 1936. a. Viljandi linna perekonnajärelkirjanduse os- tuse poolt määratud uute perekonnanimede: Augustin Grünberg'ile ühes abikaasa Beera ja tütre Erika'ga — „Gallamae“; Anna Rohw'ile (Rohw) — „Helmetaja“; Nikolai Strepit'ile ühes tütre Mariella'ga — „Diametaja“; Alma-Amalie Jür- rison'ile ühes poja Kaupo'ga — „Juurme“; Olga Wargusson'ile ühes laste Eli-Marie, Linda-Mi- ralda ja Anni'ga — „Nannamae“; August- Ernst Selter'ile — „Drammae“; Juuli Welt- mann'ile — „Wafalehi“.

Uueks nimeks on määratud: Andreas-Leodor Merend'ile — „Andres“.

Kes koputab?

Kui kuuled kunagi oma ukse koputamist, kas ei wolda, ning mõnikord rõõmus ootamiswärsin, et saabub wahest keegi, keda soowitaks meelasti näha. Mitmesuguse rõõma ärewusega ootawad lap- sed jõulumeehi, pruut oma peigmeest ja ema, kelle poeg on kangel, kirjatandjat. Mõnikord elus juht- ub ka nii, et ukse koputab õnn, kes otsib inimest, õnne wõist wõitja. 17., 18., 19. ja 20. jaanua- ril koputatakse paljude kodanike ustele ja hälvasti teeb see, kes ei ruttu üli awama. Önn otsib siis inimest. Kaitseliidu pere palub loteriipileteid, sest meie kodukaitse on tarwis raha relvastuse ja muu warustuse murefemiseks. Kodanikule on aga tarwis teadmine, et taaks edulalt teotada orga- nisation, kes walmib meie töitide kodukaitse ja julgeolekut. Seega peame wõitma arwesse. Ja önn muidugi veel päale selle. Kaitseliidu loteriil ei jaga õnneingel küll miljoneid, kuid ega önn ei seisa ainult miljonites! On palju esimeid, mis luudawad meile ja meie omastele ning sõpradele walmistada töit rõõmu ja mida jagab loterii. Ärme jätame neid sellest rõõmusest ka ilma!

Kaastodanik

Uusi pensionäre

Miigi- ja omavalitsusteenijate pensionimis- jon pidas oma istungi ja arutas sisseantud nelja pakutud pensioni saamist. Pensionile otustati jaata Kärstna-Miida raijooni konstaabel A l e k- s a n d e r W u n i, 52 aastat wana, kes pödebes jüdamae- ja kopsuhagust on taotanud 50 protsentii töidust ja Viljandi maffuinspektiooni talitaja A n n a K u r i, 57 aastat wana, kes wähiatõ- me tagajärjel on taotanud 100 protsentii töidust. Pensionile tahtis jaata ka endine Riidu kooli- juhataja Madis A a b e, kes elab praegu Wäste- mõisa wallas Oma talus. Tema töidustuse prot- sentiks määrati 80 ja seega talle pensioni ei mää- ratud.

Ks palwe jäeti otustamata ja wõetaks veel teine forb arutusele.

Jok-Eia sharsidenäitus

Võhmas

Meie andekad noored karikaturistid Ewald Meier (Eia) ja Henn Arwo (Jof) alustavad uut pikemat ringreisi sharsidenäituste korralda- misel. Kaawatetalle näitusi korraldatakse wõl- phoja-Geist ja kui nüüd wõimaldatakse wõl- lao saamist Soomes, siirdutakse päale seba Soome. Uue ringreisi alul peatuvad Meier ja Arwo veel Võhmas, kus korraldatakse kaksolawa näda- laipul näitus Võhmas tegelaste sharsidest. Tõõga Võhmas alustasid karikaturistid eile.

Loengud naistehaigustest

Neljapäeval, 16. jaanuarist alates esineb rahwailikooli korraldusel linna 3. algkooli ruu- mides kohaliku haigla suunitusosakonna juhataja dr. G. Käht seeria loengutega naistehaigustest. Esimel loengul tähtsatakse naiselugulundide eht- tust ja tegevust, järgmistel mitmetilist naisteha- gusi, nende ravi ja suunitust. Etteandeid sel- gitawad walguspildid. Omandumaks kõigist loen- gutest, mis kestawad 10—12 tundi, 25 senti kuu- lajalt. Algas kell 8 õhtul.

Varastati Eesti Panga puid

Eesti Panga Viljandi ofaonna raamatupi- daja Jaan Hiion kaebas ametikohtumisele, et war- gad on läinud Pärnemaal Sauga wähihonnas Eesti Panga puude kalla. Eesti Panga on tä- hendatud wähihonnas 42 ruumimeetri pöletis- puid. Wargad on ära wiinud 2,25 ruumimeetri puid 6 krooni wääratuse. Mis ajal wargus toi- munud, pole teada, puude puudumist märgati 11. jaanuaril.

Nimesid tuleb kaaluda

Mägedesse tulevad jätta „Kirsimäed“, „Filosoofia puistee“ ja „Musumägi“, kuna need nimesid on antud rahva poolt juba vanasti ning saanud kõikjal populaarseks

ARVAMISI UUTE NIMEDE KOHTA

Linna on tulemas suure riid, nagu wõis leida selle kohta teate eelmisest lehest. Ning linna- pää on isikult näinud waeu ja püüdnud leida nimesid kõigile Viljandi isikutele orgudele ja mägedele. On loomulik, et sääraste suure hulga ni- mede pannes tundub mõni nimi wandub olewat kaalumatuks. Eriti ei saa nõus olla sellega, et rida nimesid, mis on olnud mägedes juba igiwanast ajast, tahetaks ära kaotada ning neid asendada ühe ropluga päris uute nimega.

Nii näitaks on täiesti äärmus, hakata ära kaotama nimesid „1. Kirsimägi“ ja „2. Kirsimä- gi“ (linnapää nimelirjaas olid need „Kirsimägi“ ja „Wahemägi“). Kui need mäed senini on wõinud olla Kirsimägede, siis wõiwad nad seba wõga hästi olla ka edaspidi. Millega aga kuidaigi leppi- da ei saa, on „Filosoofia puistee“ nime kaota- mine ja selle asendamine „Puistestemäega“. „Filo- soofia puistee“ wõi „Filosoofia alle“ on üs- neid nimesid mägedes, mis kõige enam juurdunud Viljandi rahwale werre. Päälegi sobib see nimi siia ülihästi: tarwitakse ainult jätutada pihi puies- teel kahel pool asuwate kõrgete puude wahel ning

tahes mõi tahtmata muutub siin wanade, põliste puuhitajate wahel „filosoofiliseks“. Seega on tä- hendatud nimi leitud wõga tabawalt ja oleks üle- tohus hakata nüüd Filosoofia puistee ümber rü- tima. „Kaeumäe“ wasta ei wõi kellelgi midagi olla, sest nii on see nimi alati olnud. Mäel, kuhu wõib rippuwa siib Kaeumäest, pole fenini kindlat nime olnud, kuigi mõned nimetaksid seba mäge tema kabe küüru tõttu „Kaeumäest“, seega wõib siia ka „Kirsimägi“ jääda. Kuid wõib siiski oleks kergem delba „Wahemägi“ (kui „2. Kirsimäe“ nimi alles jätaks). Ei maffaks ka päale suruda neid „Tisimägede“, millesteks lin- napää nad ristsid isikult algatusest juba „Wiljan- di juhi“ taostamisel. Ega need „Tisid“ just este- tiiselt ei tõi ja päalegi tuleks siis ohwerdada wana, kõigile tutaw nimi „Musumägi“ — see ifta nagu wiitafam. Üks mägi wõib, jääda „Musu- mäest“ ja teine siis kas wõi „Suusamäest“, kuna siin asub suusahäppelawa. „Musumägi“ ja „Filo- soofia puistee“ — need kaks nime peaks mägedes aga kindlasti jääma.

Mis puutub orgude nimetustesse, siis ei ole

neil erilisi populaarseid nimesid fenini olnud ja seega siin wõib etteantud nimebega leppida. Sa- muti wõiwad rahulolewasti jääda iluwesti orgu need „Kälgus“ ja „waritub“, kuigi nad esmalt on wõl- rad. „Kümne kase puistee“ Põsti tänawale endise wanabedra afemele on saanud wiist sellepärast nii- jalguse nime, et siia kaawatetalle istutada kümme kase?

Linnaofade nimetamine wõib ka tekitada sega- dust. Nimelt on linnapää jaotanud linna kuude linnaofa, meil tuletõrje jaotuse järele on aga teatawasti ainult neli linnaofa.

3gale poole nimestikku on üles wõetud „Rei- no tee“ ja „Reino siib“. Kuid meil nüüd on ni- mede eestipärast tegemine, siis wõib juba for- raga selle „Reino“ teha „Reinut“. See wiimane sõlab siiski märkja paremini kui „Reino“ — f. o. lõpu „o“ afemel „u“.

Muidugi wõib nimebde suhtes tulla muidki mõtteid ja soowe, seepärast ei maffa „ristimise“ wõga rutata, wõib nimesid tuleks kaaluda põhja- likult, sest need nimesid antakse ju pikema ajaks.

Kindral Orasmaa tuleb Viljandi

Võtab osa Noorte Kotkaste Viljandi Malevkonna peost ja annab ma- levkonnale lipu üle

Noorte Kotkaste Viljandi malevkonnal on laupäeval, 18. fip. pidulik lipu üleandmine, mil puhul korraldatakse suurem pidustus. Sõjaväe- seltsi Tiitlaste Gümnaasiumi saalis. Wäiwane- ma esindajana wõtab peost osa Kaitseliidu ülem kindral O r a s m a a, kes saabub ühes teiste juht- tiwamate isikutega laupäeval Viljandi. Kindral Orasmaa annab üle malevkonnale lipu, mida malevkond on oodanud juba aastaid. Malevkonna lipu walmistamisele ajuti juba läinud aastal ja mil korraldati ka malevkonnas lipuawandide wõistlus. Walmistatud lipu kawaandi tegi malev- konna päälit L. Tammaru. Kawand finititi noortekotkaste päästaabi poolt läinud aasta no- wembris, mis ajast alustati ühtlasi ka lipu wal- mistamist. Lipp on nägusa walmisusega, walmis- tatud kudemaa siidist. Organisationsi wäiwina on lipu parem külg kipskollane, millel afetseb laiail tiibabega kotkas ja päälitri: Saalamaa — Viljandi Noored Kotkad. Lipu läbiatub terasall triip ülewalt nurgast. Malevkonna pooleks on linna sinine wäiw. Kejel lippu afetseb malevkon- na embleem, mis kombineeritud tähtedest A. K. W. M. ja tuleleegist. Malevkonna hüüdlause- na lipu pool: Kõrgemale! Kõrgemale! Muidu poleeritud warrega ja kulbete metall ofadega jä- tab lipp ilusa mulje. Lipp on murefettud malev- konnale toetuste ja annetuste teel fetsikonnalt.

tes malevkonna päälitust ja itaabilt algatatud mõtte on aidanud muuta teoks. Lipu walmista- mine oli usfaldatud linna naiskultusekoolile. Tõõde juhatajaks hingeks oli preili Käseper, kuna wal- mistajaks pääasjalikult lõputasji õpilane A. Tammaru. Metallsad päale warre ofa walmis- tas Viljandi kullasepp E. Pihl, warre aga ma- gümnaasiumi kaitstõõpetaja h-ra Juho Kymalai- nen. Kogusummas ulatub lipu wäärus 200 fr.

Laupäeval lipu aktus algab malevkonna wa- nema Viljandi aj. maawalituse esimehe h-ra G. Lauri awafõnaga, millele järgneb waimulik oia praost J. Rattifult. Lipu üleandjate nimel ütleb mõne sõna A. Simon, kes noortekotkaste malevkonna Wanematekogu juhataje liige. Sellele järgneb kindral Orasmaa poolt lipu üleandmine malevkon- nale, ja mälestusmärkide finitamine. Sellejärele jagab kindr. Orasmaa wälja noorte auhinna ja päästaabi poolt määratud tunnustuswäiwad. Lipu saamise ülewaate ja lõputõna ütleb malevkonna päälit L. Tammaru ja aktus lõpeb ifamaa hüü- nina. Aktusele järgnewad noortekotkaste ja todu- tiitarde ettefanded, mis lõpewad meeleolulise lõtlega.

Noortekotkaste lihtne, kuid mõjuw pidupäew peaks sellepärast paffuma huiwi ka neile, kes on harilikult sead noortekotkaste eemal.

Kodanikud!

Teie juurde tullakse 17., 18., 19. ja 20. jaanuaril Kaitseliidu Sakalamaa Malewa loteriipilete rännakmüügiks.

Omandage pileteid.

Loosimine 2. veebruaril s.a „Ugalas“.

Püütakse piirata õnnetute juhtumite arvu

Viimasel ajal on tööde juures juhtunud õnnetuste arv kasvanud, mille tõttu kindlustusühisusel ei jätku wiga saanud tööliste toetuse maksmi- seks jookswatest sissetulekute

ühistegelest ja omawalitustuse astutuste ette- wõ- tete tööliste kindlustusühisus on pöördunud pite- ma kirjaga omawalitustele, nende seas ka Viljandi maa- ja linnaawalitustele poole, milles selgitab mõningaid küsimusi tööliste kindlustamise alal.

Kirjas tähendatakse, et tatumastamise nõudmi- sed on aastaaastalt suurenenud ja praegu jook- wad fiesetulekul ei kata enam neid summajid, mida tarwis töölistele wälja maffa õnnetuste läbi tekinud wigastuste eest. Selleks on tulnud afuda tagawarapitali kallale, kuid tagawarapa- tital pole lõpmatu allikas. Seisuforra tafafalus- tamiseks on ainfaas abinõuks tarwifide töitmine wõi siis püüded, kassuda wähendada õnnetuste arvu, mille tõttu wäheneks loomulikult ka töö- listele maffetatav toetussumma.

Selleks, et wähendada õnnetuste arvu, tuleb esimees järjeforras täendada tööde juures ole- waid kaitsefandelid. Oafi tuleb piinlikult wal- wata selle järele, et töö juurde ei lasta iituid, kes on wiinastanud oleks ning samuti tuleb tee- lata töö juures alfohoolistele jootide tarwitamine. Eriti sel juhul, kui töölistel koos töiduhatajaga tarwitawad alfohooli, on tegemist hädaohuliku toi- minguga, sest kui wiinastunud tööliste järgi wal-

wab ka wiinastunud töiduhataja, on igasugused õnnetused fergesti wõimalikud.

Statistiliselt on tehtud kindlaks, et õnnetusi juhtub enam ajutiie ifeloomuga töõdel kui kind- latel töõdel. Ofalt on see muidugi fegitawat as- jaoluga, et ajutiie ifeloomudega töõdel on töõli- sed wähem kwalifitseeritud kui piifitwatel töõdel. Kuid tuleb ette ka juhtumid, et ajutiie töõde lõp- pedes töõlised ife endile tekitawad mõne wäifese wigastuse, et sel teel saada toetust edasi. Seft mit- te alati ei õnnestu töõlifel ajutiie töõ lõppedes jaada omale uut kohta ja kindlustada seega ülal- pidamise tulewikus. Et säärastele nähtustele wälitda, tuleb omawalitustel enam walwata selliste wi- gaastuste üle. Omawalitustele pooll antakse wigas- tuse saanud töõlifel wälja eriline „punane taart“, mille järele ta siis ühinguult toetust saab. Sääraste punaste kaartiie wäljaandmisel tuleb olla ettewaatlikum ning enne seba põhjalikumalt fegitada, kuidas töõlifel wigastus tekinud ja kas ifta tõesti on tegemist töõlfe õnnetusega. Selleks foorwitatakse foetada erilisi usfaldusarste, kes siis wigastuse ifeloomu ning töiduje määraks kind- laks.

Noortetuhtide koosolek

Saalamaa malewa noortekotkaste ftaap korral- dab laupäeval ja pühapäeval noortekotkaste wane- mate juhtide koosoleku. Kawas on falgat, riigina ja kantapere töõkorralduse küsimused. Koosolekust ofandujale on wõimaldatud ühisforer, kuna tois- luskamife eest hoolifide naisfohtafelle. Spetajaid, kes on noortekotkaste juhtideks, palutakse laupäe- waks wabastada õppetõõst.

Tuletõrje tänu

Kõigile neile tegelastele, kes aitafid kaafa pü- hapäewase peõõhtu õnnestumiseks, samuti ka roh- fearwulifelle publikule palju, palju tänu! Tähen- datud peõõhtu fiesetulekust piifab, et murefeda fuitsumaske, mille järele oli tuletõrjes nii tungi- wajadus.

Viljandi Wabat. Tuletõrje üh. 3. jst.

Lastekodukasvandiku omavoline matk

Esmapäeval lafuga omawolififeli Puiatu lastekodu kaswandit Ern, umbes 12 aastat wana. Tema oli tulnud Viljandisse, astunud fiesse ühte fõõgimaja, kusi palunud fõmat ja fõmaja. Kuna poifite indus kahtlafena, siis teatati asjast polit- seile. Politseis poifs fefetas, et temal ifa ei ole- wat, kuna ema elawat Wõhmas. Tahtnud minna ema juurde. Puiatu lastekodust tuldi põgenifule järele ja wiidi poifs tagasi.

Perekondlikke asju kohtust

Viljandi ringkonnakohtu paartil wiimafel ifi- wiilofafonna efimele afime ifungil oli arutufel järgmisi perekondlikke asju:

Jüri Kasi oli tõtnus nõudmife Alide Kase wasta lapse tagafandmife- ja kofija perekonna juurde tagafutufumife päraft. Ifi jäi pooleli, kuna ofustati kuulata üle uufi tunnistajaid.

Alide-Elifabeth Michelsoni nõudmises August Michelsoni wasta afimentide päraft 120 krooni juurufes ja kofija wastundumises lapse tagafi- andmises, fõhus ofustas algnõudmife tagafi faata Põlfiamaa jst. fõhtunifule ja wastundumife jätta pooleli uue tunnistajate ettefufumife.

Tunnistajate ettefufumifeks jäeti pooleli ka Hans Neubaueri nõudmine Ella Neubaueri wasta lapse tagafandmife päraft.

Jaani ja Riida Wäherite abielu lahutati mehe nõudmifel. Nende abielu fõlmitti 5. juunil 1922. aastal Galliste ew. luit. kogudufes. Wielus fünd- dinus lapsed Laine-Melaine ja Walli-Mofalie jäeti ema kasswatada.

Linda ja Johannes Ilweste abielu lahutamist nõudis naine ning Johannes ja Jda-Elfriede Willemsonide abielu lahutamist nõudis mees. Mõlemad nõudmised liifati tagafi.

Viljandis elawad Oskar ja Alma Olbreid olid fõlmitud abieluwaranduse lahutamise lepingu, millife fõhus nüüd finitias. Lepingu järele neil praegu mingifugust nimetamiswäarfet warandust ei ole, päale forteri fiesefade, milline kuulub nai- sele. Edaspidi jääb warandus fellele, kes ta mu- retfep.

Papp ja Schütze trellide taha

Süüdistatuna wargufes andfid Viljandi 1. jst. fõhtumitu juures wastust Gustaw Wabdi p. Papp, Eduard Jaagu p. Käfep ja Aleksander Friedrichi p. Schütze. Nende fõüts pandi wargust Koibu tän. nr. 22 elawa Linda Münteri fahw- rist, kusi warastati püülfajahu ja mannat.

Wargufes tunnistafid endid fõüdi ainult Papp ja Schütze. Nemat annud jahu Pääfepale, ilma et nad oleks delnud, et jahu warastatud. Kas nad mannat ka warastanud, seba nad enam ei mäle- tanud. Tahtnud wõtta küll veel moofi, kuid pur- gid läinud lahki, mispärast moofiwargufest mida- gi polewat wälja tulnud.

Käfep end fõüdi ei tunnistata. Tema olewat jahu Papi ja Schütze käest oftnud.

Kõhtumit karistab Pappi, 46 aastat wana, wangimajaga wiiefes- ja Schützet, 47 aastat wa- na, wangimajaga kolmeks kuufe.

„Ugala“ teater

Neljapäeval, 16. jaan. kantafte operett „Bra- wo, Peggy!“ ette wiimast korda ja fääljures wõimafikult odawate hindadega. Kofe felle ettefande järele läfelowad deforaffiooid fõhtumifele, mille tõttu tähendatud lawastust fef- ferd wiimane wõimalus jälgida.

Laupäeval, 18. jaan. läheb Mälgu „Mees mere- le!“ — lawastus, mis on saanud „Uga- las“ kõige põhjalikuma ettewalmistuse ning mis fefiõttu on ka tunnistatud kaksolawa hooaja pa- remaks ja kunstififelt paremini õnnestunud la- wastuseks. Siin on olemas tugewat dramaatilist elementit, on terawmeelset nalja ning huiwatuid randlase tüüpe. Seetõttu on ka „Mees mereli“ leidnud tee kõigi teatriie repertuaari ja ifegi maa- lawadelt on tulnud selle näidendi päale üliroh- fefsti tellimisi.

Pühapäeval teatri operetitrupp annab fegafõhtu eestawa Paistuse. Teatri fõlõstid kannawad ette fõoolafu ning tantfuriü- ma liifmed tantfe. Kifats fellele fefweeritafse wõl operetti „Suulemata Oma“. Seega wõga mitme- keline ja omapärane pidufõhtu paiffalafele.

Kodusaalis pühapäeval teatri noorte trupp annab wõl teistforfde etendufe jandiga „Etu teeb uuperpalle“. Enam seba lawastust ette ei kanta. Sinned teistforfjel ettefandmifel wiimafel wõima- lufeni odawad.

Teatribüroo

„Põllumajandus“ nr. 1

on tänase lehega kaasas kõigile „Põllumajanduse“ tellijaile.

Vallavanemate ja õpetajate kokkuleht

Wiljandi maakondliku koolitajate peetav pühapäeval Wiljandi Haridusnõukogu saalis Wiljandimaal vallavanemate, wallafekretäre, koolijuhatajate ja õpetajate koosolek. Koosolek algas kell 11 hommikul. Käsitatakse rahvahäälsetega seoses olevaid küsimusi.

Hans Uik 20 a. Aidu vallavanemaks

Homme, 16. jaanuaril möödus 20 a., kui Hans Uik aitas Aidu vallavanemana ametisse, alles kogu aeg sellel kohal. See juubel on harrastajate, kui mitte ainuüksi Eesti.

Kogu oma pika teenistuskajal on tulnud juubilaril töötada mitmesuguste valituste ajal ja väga mitmesugustes oludes. Kuid oma rahuliku meele ja tavaliselt ning sõbraliku iseloomu tõttu on ta leidnud alati õige lahenduse ka kõige kriitilisematel filmapildudel, rahustanud ka kõige rahutumatel aegadel äsapihitutud rahva meeli. Oma tähtsuses on ta äärmiselt sõbralik ja vastutulelik, ametis õiglase ja otsekohe.

Sündinud on juubilar 17. oktoobril 1876. a. Aidu wallas ja hariduse omandanud Aidu walla Talli ja Paistu kihelkonnakoolis. Taluperemeheks hakkas ta õige varakult — 24 aastaseks, pidades kogu aeg isalt päritud Põlki talu. Oma majapidamises on ta hoolas ja eestujulisk põllumees.

Väike wallavanema ameti on juubilar tegev pea kõigis kohalikes majanduslikkudes ja hariduslikkudes organisatsioonides.

Soovime juubilarile koos ta rohkearvulise sõprade ja tuttavate perega raugematut jõudu wallavanemana tegutsemiseks.

Lõuna-Viljandimaa vallad jäägu Viljandi ringkonnakohtu alla

Maavalitsus viimasel koosolekul arutas Rärtna, Riidaja ja Suislepa walla arvamist Wiljandi ringkonnakohtu piires Tartu ringkonnakohtu piires. Selle küsimuse oli algatanud mõni aeg tagasi Tartu ringkonnakohtu esimees, poolbades nende wallade arvamist Lõuna jaostonnakohtuni. Piirkonda. Kohalikus wallavalitkodus asja arutades on jõudnud üksmeelse seisukohale, et see liitmine pole soovitatav walla elanikkude seisukohalt. Wiljandi kui maakonnallinnaga on wallade elanikkude tihedus sarnane. Lõunaga aga lähikaimi ei ole. Ka on Wiljandi jaostonnakohtu liitnud tihti kohapäale asju arutama. Need asjalad arvestades pidas ka maavalitsus soovitatavaks, et Rärtna, Riidaja ja Suislepa wallad jääksid ka edaspidi Wiljandi ringkonnakohtu alla.

Eesti nimesid ja rahvuslippe

Ülevaade nime eestistamise ja rahvuslipu levitamise seniste tulemuste kohta Viljandimaal

2240 RAHVUSLIPPU JA 1855 EESTIPÄRAST PEREKONNANIME

Rahvuslipu levitamise ja nime eestistamise seniste tulemuste kohta Viljandimaal eestistab walla- ja alevivanemad maavalitsuse esimehele S. Laurile, kui mõlema aktiooni otsustusele juhtide arvanud. Nagu ehitatud aruannetest näha, on nii rahvuslipu levitamise kui ka nime eestistamine eelnenud Wiljandimaal tarviliku hoo ja vaimustusega.

Abavere on tellinud lippe senini 11 majapidamisel, puuduvad lipud veel 146 majapidamisel. Aibus on lipud olemas 132 majapidamisel, puuduvad veel 54 majapidamisel. Teistel walladel on neid arvud vastavalt: Heimatalis — 13 — 147, Imavere — 153 — 326, Sõstres — 30 — 326, Kaarliis — 22 — 173, Kabalas — 100 — 400, Kuristal — 10 — 170, Rärtnas — 19 — 160, Rõos — 68 — 665, Suure-Rõpus — 60 — 402, Loobis — 30 — 80, Lustivere — 22 — 207, Luustivere — 74 — 326, Pajufis — 80 — 340, Puiatus — 20 — 100, Päriss — 3 — 56, Pärstis — 20 — 71, Uue-Põltsamaal — 62 — 183, Wana-Põltsamaal — 247 — 385, Riidajas — 49 — 80, Rutilivere — 65 — 75, Soosaares — 25 — 288, Suislepa — 31 — 510, Sürgavere — 88 — 174, Tawere — 60 — 588, Tawastus — 85 — 495, Tuhalaanes — 10 — 273, Tõnassilmas — 26 — 309, Uusnag — 8 — 73, Wiljandi wallas — 144 — 224, Uue-Rõpus — 15 — 239, Rõpifis — 118 — 289, Sius — 14 — 188. Muista alevis on lippe 168 elamul, puuduvad 40 elamul, Suure-

Jaanis on lippe 160 elamul, puudub samuti 40 elamul. Wastemõisa ja Wana-Rõidu wallad ei ole ehitatud seni oma andmeid. Wastemõisa kohta puuduvad üldse igasugused andmed, kuna Wana-Rõidu teatab, et umbkaudu mõis arvestada lippe ühel viiendikul taludest. Kogusummas on Wiljandimaal, linnad välja arvatud, rahvuslipp olemas 2240 majapidamisel ja puudub lipp 8630 majapidamisel.

Kõige edulam on olnud lippude tellimine Aibus. Rahvuslipu omanud Aibus kolm neljandikku kõigist majapidamistest. Wana-Põltsamaal on ligiorda pooltel taludel lipud. Veel on hangitud lippe suuremal arvul Imavere, Kabalas, Sürgavere, Wiljandi wallas ja mujal. Tagasihoidlikum on olnud lippude tellimine Kaarliis, Sõstres ja mujal. Lippude levinemine on olnenud suurel määral wallavalitsuse ja wallafekretäri aktiivsusest, kuna lippude tellimisele saadeti edasi wallavalitsuse kaudu. Praegu, wababusspäewa eel, on lippude tellimine väga hoogne. Wiljandi wallast ehitati neil päevil 38 uut lipu tellimisi.

Eestistanud on oma wõdrapärase perekonnanimed Abavere 22 isikut 73 perekonnaliikmaga, Aibus 56 isikut 115 perekonnaliikmaga, Heimatalis 10 if. — 36 peref. l., Sõstres 14 if. — 35 peref. l., Imavere 20 if. — 67 peref. l., Kaarliis 10 if. — 44 peref. l., Kabalas 26 if. — 72 peref. l., Kuristal 7 if. — 27 peref. l., Rärtnas 20 if. — 64 peref. l., Rõos 15 if. — 44 peref. l., Suure-

Rõpus 32 if. — 110 peref. l., Loobis 7 if. — 23 peref. l., Lustivere 3 if. — 14 peref. l., Luustivere 41 if. — 119 peref. l., Pajufis 18 if. — 46 peref. l., Puiatus 7 if. — 16 peref. l., Päriss 1 if. — 4 peref. l., Pärstis 13 if. — 41 peref. l., Uue-Põltsamaal 5 if. — 13 peref. l., Wana-Põltsamaal 22 if. — 48 peref. l., Riidajas 24 if. — 74 peref. l., Rutilivere 12 if. — 42 peref. l., Soosaares 10 if. — 19 peref. l., Suislepa 10 if. — 29 peref. l., Sürgavere 16 if. — 38 peref. l., Tawere 52 if. — 168 peref. l., Tawastus 23 if. — 86 peref. l., Tuhalaanes 5 if. — 16 peref. l., Wana-Tõnassilmas 2 if. — 8 peref. l., Uusnag 2 if. — 6 peref. l., Wiljandi wallas 8 if. — 22 peref. l., Uue-Rõpus 15 if. — 50 peref. l., Rõpifis 33 if. — 74 peref. l., Sius 10 if. — 37 peref. l., Muista alevis on eestistanud oma nime 3 isikut 10 perekonnaliikmaga ja Suure-Jaanis 19 isikut 41 perekonnaliikmaga. Wastemõisa ja Wana-Rõidu wallade kohta puuduvad lähemad andmed. Kogusummas on eestistanud Wiljandimaal, arvatud välja linnad, 641 isikut 1855 perekonnaliikmaga oma nime.

Nime eestistamine on olnud hoogsam Tawere, Luustivere, Suure-Rõpus, Aibus ja teistel wallades. Võrreldes walla elanikkude arvu nime eestistajate arvuga seisab wallades eestikal jällegi Aibu, samuti kui rahvuslipu levitamisel alangi.

Õnnetu autolt hüppamine

Õnnespäeval juhtus Abja linawabrik juures maanteel kurb õnnetus Abja 6-kl. algkooli õpilase Eduard Hollandiga, 12 aastat wana, kes autojuhi teadmata oli hüpanud mööbasõitwale weoautole ning sai täiesti uuesti mahajäppamisel raskesti vigastada.

Vigastused olutsid nii raskest, et poisik tuli toimetada Wiljandi rawilasse. Siin selgus, et oli tugew pääaju põrutus ning kriimustused nahal. Seltskond pole küll kardetaw, kuid siiski raskejuuline.

Jänesejaht ilma koerteta

Jahijaduse põhjal pidi lõppema jänesejaht 15. jaanuaril. Oma määrusega pikendas põllutööstusminister jänesejahi pidamist kahe nädala võrra, s. o. kuni 29. jaanuarini. Wastawalt jahijadusele aga ei tohi jahimees selle aja kestel minna jahile koertega.

Päälükute kursusi Wiljandis ja Suure-Jaanis

Wiljandis ja Suure-Jaanis peeti kolm päewa kestnud kaitsejõu rühma- ja jaopäälükute kursused, mis lõppesid eemaspäeval. Suure-Jaani olid loondatud päälükud Suure-Jaani malekonnast, kuna Wiljandisest Rasknolekonnast, Paistust Suure-Rõpu malekonnadest. Kurjustel pandi pöördõhtu lahingettevalmistuse päale, samuti tutvustati päälükud uue lasteklasiga ja uue kodukorraga.

Suure-Jaanis õnnestusid kursused kõigiti, kuna Wiljandis jättis olavõtt arwulisele mõndagi soowida. Puudumise põhjusteks tuleb pidaa tänamust nõrka talwet, kuna paljud kartsid lumetee äraminekut ja ruttasid wajaalke wadudega. Puudujatele korraldatas hiljemini erikursused.

Sarlakid Suure-Jaanis

Suure-Jaani alevi algkoolis haigestus üks õpilane sarlakki. Kohalik jaostonnaraarst saatis õpilase koju ja wõttis tarwituksle wastawad ettemaatuse abinõud haiguse lewituse ärahooidmiseks.

Ei saa ise ennast „ristida“

Wiljandi maavalitsus pöördus siseministeeriumi poole paludes teletust, kas mõis perekonnaseisunametnik otustada ise enda nime eestistamise ja muutmise küsimust. Järelepärimisele saabus ministeeriumilt wastus, et üheski ametnik ei wõi otustada temasse endasse punituaid asja. Kui perekonnaseisunametnik soowib oma nime eestistada, siis peab ta selleks wastawa soowitawaduse ehitama ministeeriumile ning asja otustab siseminister.

Rahata ei saa mängida härrat

Kolmetuningapäeval tahtisid kaks Aibu walla noormeest Andres P. ja Paul T. mängida härrat ja föita autoga Tuhalaane ap.-õigeuuri kirikusse „jordanile“. Selleks helistati Wiljandist tahtjant wälja, istuti autosse ja föit läks lahti. Poisid soowisid weel mitme teise isiku kaasajõdmist Lõuna-Rõidule, kuid sellest ei tulnud midagi wälja. Poolel teel küisid autojuht raha föidu eest. Kuid siis selgus, et noormeesel raha polnudki. Muidugi katkestas autojuht edasijõidu ja leppis eialul sellega, et poisid kirjutasid alla wõlakohustusele.

Sigadetalitajate-vaheline võistlus

Võistluse ülesandeks on kutseoskuse süvendamine

Eesti Sealasvatajate Seltsi algatusel korraldatakse 1936. a. jooksul sigadetalitajate-vaheline võistlus, millest osa võtta võivad kõik sigadetalitajad ja karjatalitajad, kelle hoole all on sead.

Võistlus kestab üks aasta, misjagu aja jooksul võistlejate tööd ja selle tulemusi jälgitakse vastava komisjoni poolt.

Sündumisele kuuluvad järgmised tulemused: lestimine pesalonnas sündinud põraste arv majapidamises, lestimine põraste sünnitaol majapidamises, lestimine põraste kaal kolmenädalasel, lestimine üleskasvanud põraste arv pesalonnas 6-nädalasel, arvraamatu, koduse töuraamatu ja muu sigadepidamisaega ühenduses oleva kirjande pidamine, loid laudas ja söötmisses, samuti

puhtus ja sigadega ümberkäimine ja nuum- ja peetonsigade arenemine ja jõudatus.

Võistluse korraldamisel minnakse välja seitsmekohalt, et vastavad oskustööd oleksid päälle oma otsetohese ülesande veel nõuandjad peremehele, kuidas sigadepidamist talus otstarbekohaselt korraldada. Võistluse ülesandeks on kutseoskuse süvendamine ja paremate asjatundjate leidmine ühenduses sellega nende majanduslike seisuks korraldamisele kaasa aitamine.

Muhindabeks on ette nähtud esimese auhinna nr. 150.—, teise auhinna nr. 100.— ja kolmanda auhinna nr. 50.—. Päale selle rida võitjamaid auhindu.

Võistlusest osavõtta soovijatel tuleb oma soovist teatada hiljemalt 1. veebruariks Eesti Sealasvatajate Seltsile.

Üldharidusliku ja praktilise sisuga loengud Suure-Jaanis

Suure-Jaanis korraldatakse jaanuari ja veebruaril kuude kestvusel E.-Jaani Perenaise Seltsi korraldusel rida üldhariduslike ja praktilise sisuga loenguid Hariduselt ja Almatari ruumides. Esimene loeng on 16. jaan., kus esineb kõnega pr. A. Täärer teemal — „Muljeid 5. üleriikliselt naiskongressilt“ ja pr. A. Jaagund teemal — „Kangasloomisest ja töömaterjali valitust“. 23. jaan. kõneleb jaoskonnarst dr. Hendrikson naise ja lapse tervishoiust ning pr. L. Laur laste tervishoiust. 30. jaan. kõneleb tänapäeva otstarbekohasest toitlustamisest pr. D. Anderson ja E.-Jaani jaoskonnarst dr. Hendrikson naise ja lapse tervishoiust. 6. veebr. refereerib pr. M. Raudla koduläbitõõst ja töõrõivastust ning laste tervishoiust. 13. veebr. refereerib pr. L. Laur. Pääs loengule on kõigile vaba. Loengud algavad kell 6 õhtul ja kestavad kolm tundi.

Kaitseliit pärib talu?

Möödunud jõulude eel suri Sürigavere vallas Tindi talu omanik Oskar Kint. D. Kint oli poissmees ja pidas talu koos oma emaga võttes elavalt osa ka seltskonnategemisest. Eriti meeldis temale kaitseliidu tööd ja tegevus ja kui kaitseliitlane oli ta selle organisatsiooni tegevusest eriti huvitatud. Kaigestamise korral oli Kint tavaliselt sõprade keskel annud lubaduse, et pärast tema talu päale surma kaitseliidule, vahi selle sooviga, et kaitseliit ta mataks maha. Jõulu viimasel puhul maetigi D. Kint, kohal oli ka Sürigavere kompanii ja D. Kintule said osaks kõik need austusavaldused, mida ta varem soovinud. Ehkki ta suri talu pärast kaitseliidu kohta kaitseliidule ei jätnud maha mingit dokumenti, kõnelbasse nüüd Sürigavere, et kaitseliit pärib Tindi talu. Kas ta suri omaaegselt aga sellega lepiwad, pole teada.

Politseivalitsuse direktori

otfuga on karistatud August Kongo, sünd. 1891. a. eluf. Põltsamaal, 60 ööp. arestiga selle eest, et ta 30. nov. l. a. Põltsamaal Põllumeeste seltsi kaalis kohaliku tuletoorje poolt avaldas demokraatiliselt poolthoidu napsidele. Johannes Kruup, sünd. 1875. a., eluf. Kurista vallas, Wargi külas, Kirjase talus, 45 ööp. vangistusega, selle eest, et ta 1935. a. 16. okt. kui ka enne ja päale seda avaldanud julunud lugupidamist Eesti vabariigis mässu demokraatliku riigivõimude, riigivõimude, ülemjuhataja ja vab. valituse vastu.

Ohtlik Võrtsjärv

Reistvalt soojate ilmade tõttu on Võrtsjärvel jääkate viimastel päevadel muutunud õige rabe- ja loju järv on tihedalt täis laugutusi, jäävahu kohti. Võrtsjärvel liikumine on hädaohtlik ja viimastel päevadel on järvel juhtunud mitu vettelõhkumist, mis aga on lõppenud õnnelikult. Kui sul veel mõned päevad edasi kestab, siis jääb Võrtsjärvel ka talapiisut ajutiselt seisma.

Naine kukkus surnuks

Nädalapäevad tagasi juhtus kurb õnnetus, mis surmaga lõppes Laifsaare vallas, Kolbergi külas asuva Kivimurru talu perenaise Marie Mustatuga. Perenaine läks hommikul õuest puid tuppa tooma. Vihedalt teerajal kukkus ta aga nii õnnelikult puustüüetäiega, et surmuna maha lamama jäi. Kohalekutsumud jaoskonnarsti seletuse järele järgnes surm päälul purunemise tagajärjel.

Juhtum on juba kurbem, et leinama jäi mees viie lapsega, kellest vanem 14-aastane.

Valgjärve raamatukogu avalikkude raamatukogude võrku

Vastavalt kolme vallavalitsuse ettepanekule otustas maavalitsus võtta avalikkude raamatukogude võrku Valgjärve Raamaraamatukogu Seltsi raamatukogu. Praegu asub seltsi raamatukogu Nõmme loorejaamas.

Sõrmevedu terve talu päale

Aeso meeste Kantsi Juhani ja Võltsi Tõnise omapärane kihlvedu sooja päaga

Tori vallas Aeso külas, samuti ka lähemas ümbrustonnas patub rohket kõneainet kohalike taluperemeeste Kantsi Juhani ja Võltsi Tõnise kihlvedu talule, millest ahvardavad nüüd tekkida kohtuprotsessid. Pühade päaga hakkasid mehed hoopis, et kellel on kõige tugevam vorm Aeso külas, saab teise talu omale. Sõrmevedu toimus kõigi reeglite kohaselt ja mitme tunnistaja juuresolekul. Sõrmevedu võitis Kantsi Juhani Jõgis, kuna kaotajaks pooleks osutus Võltsi Tõnis Liit.

Mõne päeva pärast ilmus Juhani Jõgis Võltsi talu ja tegi ettepaneku rahuliku leppimisega. Ta seletas, et loobub Liidu talu endale nõudmast, kui Liit loobutab temale oma talust ühe lahuse heinamaatüki, umbes 60 walamaa suurusel. Ka oli Jõgis walmis leppima, kui Liit maksab temale 1000 krooni puhtas rahas ehk wetselites. Tõnis Liit aga seletas, et tugu sõrmevedamine ja sellele järgnevat kihlvedu olnud waid nali ning tema ei maks võitjale midagi. Kuidas, äi edasi areneb, pole teada, kuid niipalju on külarahvas asjaga

turris, et mõlemad pooled on käinud juba advokaatide juures juriidilist abi otsimas.

Kohalikud elanikud teavad veel rääkida, et sõrmevedu olnud selles külas harilik joutatsumise wahend. Võltsi Tõnis polewat pörmugi sõrmevedu mega mees, kuid temale olnud ajajookul siiski datus üst oma jõuase. Kavalitseks lepinguks olnud Aeso meestel see, et kellel kõige tugevam vorm, see ostu wiina. Võitagi näeks igauks meelldi, et wiinaostmine tema kaelsat mööda läheks. Nii on Aeso mehed tageli lastnud võtta Võltsi Tõnilt. Viimane krämpsemine sündinud Aeso kaupluses, kus tunnistajatena wiibinud juures poepidaja Lapp, Wendelore taluomanik Anton Pulk, Wiidika wesi mölder Riig ja veel mõned teised isikud. Tõnis Liidil olnud „juks“ piiritustastus, selle võtnud ta wahepääl ära ja olnud „üüna lestmise auru all“. Juhani Jõgis olnud aga kaine. Kohapääl talub siimpaatia kaotaja poolele. Selbasse, et see pole kellegi ausa mehe tegu narritada lihtsameelset meest ja lõpuks weel tahta teise talu ja warandust endale.

Uus kodu Polli piirivalvele

Möödunud aasta kewadel alustati Annemäele, Polli piiripunktile piirivalvurite ja tolliametniku maja ehitamist, mis pidi walmima oktoobrikuul. Mõningate puuduste tõttu ei saadud seda aga kohe vastu võtta. Nüüd on asi jiski nii kangel, et piirivalve asub juba oma uues kodus. Hoone on kahetõrune ehitis, atvarate ja nägude ruumidega. Mässu läks see kangel üle poolemiljoni senti. Maja asub piiri ääres, praeguse ja uue teeistigi harude wahel. Selles jatkub ruumi paari-kolmele piirivalvurile ja tolliametnikule. Waremmal asus piiripunkt Liili alewikus paari kilomeetri kaugusel piirist, mis oli piirivalvuritel ja ülepiiri käitajil küllalt.

Vallavalitsuse täiendamine Kõos

Wabariigi valituse otfuga ametist tagandatud Kõo wallaivanema abi Jaan Nurk andis 7. jaanuaril üle oma ameti Liijandi maavalituse poolt ametisse määratud wallaivanema abile Jaan Reile.

Kinnitati valdade lisaelarveid

Maavalitsus kinnitas Imavere ja Laewere waldade lisaelarved. Laewere lisaelarve on talakaalus 1169,61 kroonil ja Imavere lisaelarve 473 kroonil.

Maavalitsus ostab treipingi

Maavalitsuse teedeosakonna töökojas puudus senini rautatreipink. Rauta treipinki järele tunti teravat puudust, siis maavalitsus otustas osta treipinki. Treipinki eest maksetakse 2950 krooni. Rauti senini lasti rautatreimise töid teha eratöökodades.

Voltvetis lõppesid üldhariduslikud kursused

Üksa lõppejõid Voltvetis üldhariduslikud, täpistöö ja lauatunsti kursused, millest toimusid Voltveti Alitukimil kohaliku hariduselt ja Põltsamaaliidu osakonna ühisel korraldusel. Kurisused algasid juba möödunud aasta kewadel ja neid juhendas lastekodu „Liivia“ juhataja hr. Joh. Kull. Kurisused õnnestusid hästi. Üldiselt võib märkida, et jeltiuelu Voltvetis, eesotsias energiliste juhtidega on viimajal ajal hoogu käinud.

Instruktorite vahetus Põltsamaa tööstuskoolis

Põltsamaa tööstuskooli instruktor Hugo Bertson asub Narva tööstuskooli instruktori kohale. Tema asemel tuleb Narva tööstuskooli instruktor Karl Boff.

Maamöötmine Põltsamaal

Möödunud nädala lõpul wiibis Põltsamaal maamöödja Urban ja moodis siin wäija rida frunte. E. A. frundi piirimärke tõdeti edasi ja eraldati Kamari tee äärest tapamaja frunt. Jõgewa maanteel paremat kätt eraldati uus ehitus frunt Ja Kullile ja wafatut kaks frunt, üst fruntit Alfred Boff'ile ja teine fruntatruja A. Ottille.

Runa praegu on maa külmunud, siis maamöödja piirdus waid waiade loomise mässse. Kewadel, kui maa sulab, pannakse piiritleda piiritleda.

Kewadel wiibis maamöödja Põltsamaal umbes kuu aega, et eraldada ja piiritleda kõik obrotifruundid.

Lühikese raske haiguse järele uinus igawesti meie armas

Ado Kõrewares

83 aasta vanaduses

Ärasaatmine 20. jaanuaril 1936. a. kell 3 p.l. Wiljandi m. „Päewalt“
Maakoguduse kalmistule. Palume kõiki sugulasi ja tuttawaid teda wiim-
sele teekonnale saatma tulla

Sügawas leinas omaksed

Exp. ärimehed,
wõimaldage korraldusele noor-
mehele teenistuse-

koht

kas ärisse, wõi üks kätt kuhu
teatada kirjaltult selle lehe
talit. „Eesti“ all.

Wajatalje talu, 15 kilom.
Wiljandist,

tüdrukut

Raubelba jach laupäewal,
18. jaan. s.a. Roidu tän. 6,
2-sel korr. l. kella 12—1 p.

Korralit

tuba

ühtle anda Tartu tän. 35.

Wiljandis,
Tartu t.
Nr. 12

A. Möttus'e
kondliiri- ja
pagariäri

Wiljandis,
Tartu t.
Nr. 12

Lugupeetavale tarvitajaskonnale teen
kässolewaga teatavaks, et minu äris töötab
nüüd päalinna esmaklassilistes ärides töö-
tanud

vilunud kondiiter.

Sellepärast soowitan kõiki kondiitri- ja
pagarisaadusi võistlemata headuses.

Proovige — siis veendute!

Ainuke Eestis, kes omab looduselt

selgelnägemise

võime, ütleb Teile täpsusega mineviku, kui ka
tuleviku. Tartu tn. 10—4, söögimajas.

Murikatsi meski

töötab iga päew.

Muustufega omanik.

Tuhalaane wallas asuw
Süümatli

talu

rendile anda 1936. a. pääl
Raupa tegema tulla koha-
pääl 19. jaanuaril 1936. a.
kell 10 homm. Soobajad.

1-ist mailt 1936. a. rendile
anda suurem

talu

Raupa teeb kohapäl Sare-
pere külas, Raaga talus, O-
lepa jaoast 2 km. Omanik

Wiljandi Maanaiste Selts
korraldab pühapäewal, 19. jaanuaril 1936. a. Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi saalis.
Kõnekoosoleku ühes teeõhtuga
Kõneleb kodumajandusest prl. Litter
Lõpuks tants.
Teeõhtu kaardi hind 50 snt. müügil Põlluseltsi leiwapoes
Juhatus.

Teadaanne.
25. jaanuaril 1936. a. kell 12 antakse linnawalitsuses
hinnafel enampakkumisel 1936. aasta suwets wälja:
2 jättisemüügi kohta linna tänawatel
ja platšidel,
kustub mägedes ja uuwesti orus,
kiripäewapildistamise ainuõigus linna
puiestikud ja platšidel ning
jupekranna hoone.
Ehemaib teateib jach linnawalitsusest lühikundidel.
Wiljandi linnawalitsus.

Ostame põllupidajatelt

rukist

kõrgema päewahinnaga

Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi
Kaubanduse Osakond

Wiljandis, Tallinna tän. 3. Telefon 6 ja 3-23

Harukauplused: Tarwastus telef. 20, õisus telef. 8, S.-Kõpus telef. 5

Manufaktuurkaupade

I suur inwentuur-wäljamüük

15. — 30. jaanuarini 1936. a.

Müügile tuleb osa
kaupa kuni

75% hinnaalandusega

Müügile tuleb osa
kaupa kuni

R. Blumberg, Wiljandis, Tallinna tn. 5

Telefon 263

Telefon 263

Müüme

Kõiki wiljamonopoli loomajahu — jüttoit,
Nisupilli — kõrges hääduhes,
Obratangu ja -jahu,
Sernid,
Loomajahu ja nisupilli.

Ostame

Nisu, rukist, oira, linaseemet.
ristiku- ja teifi heinafeemneid.

Eesti Seemnewilja ühise

Wiljandi osakond

Uuaturu tän. nr. 2, Wiljandi, telefon 36

K-ü. „Ergos“ Tallinn

Kopli 5, telefon 488—67,

Ostab 1-se, 2-se ja 3-da sordi

haawapakke

suuremal arwul kui ka koormawis.

Maksab kõrgemat hinda

korraliku wastuwõtmise juures.

Esindajad: Wiljandis, Waksali 20, telef. 3-40. J. Lewer

Sürgaweres, Jaan Kraner

Kaarlis

Hallistes

Abjas

Mõisakülas

Aug. Sarw,

Abja-Paluoja, Risti majas

Nisu, rukist, otra, taera
ja segawilja

ostetale

Hans Peipsi jahutööstuses

Rõõri tän. 6, telefon 2-57

Sellega teatan, et minu ärides inwentuur-

wäljamüük

kus osa kaupa saab müüdud poole hinnaga ja alla seda,
algas 15. jaanuaril 1936. a.

Müügile tulewad:

Naiste botikud	enne Kr. 6,75	nüüd 2,75
Naiste botikud	" " 4,75	" 1,75
Naiste talikalossid	" " 3,25	" 0,75
Meeste moodsad kingad lakiga	" " 11,00	" 6,75
Naiste moodsad kingad lakiga	" " 11,50	" 5,75
Meeste kroomkamassid	" " 8,75	" 6,75
j.n.e.	j.n.e.	j.n.e.

Pääl selle suur kogu siin üleslugemata kaupa
äärmiselt odawate hindadega
Tulge waadake ja otsustage, sest oma silm on kuningas.

Jalanõudeärid Joh. Järs

Wiljandis, Tartu tän. 9 Paides, Turuplats 12

Märkus: Wäljamüük kestab ainult 31. jaanuarini 1936. a.

Metsatöölisi

wajab S. Mallini metsatööstus Rõpu metslon-
nas, Pääsma ja Rõõri wäiklonda. Eähemaid
teateib kohapäl praaterit.

Ostas

kuusepalke ja
lõhutud kiwe

Tartu tän. nr. 40. D. Härn

Linna lähedale maal
tohe tarwis

lapsehoitjat
ja tüdrukut

Adressid palun teatada kuni

18. jaan. selle lehe talit.

Korter

2 tuba, tšell elektr. ja weega
wälja anda

Oru tän. nr. 19.

Ametistajaja wajas korralikult

mööbleeritud, erafisjetärguga

tuba

Teatada selle lehe talitusele

„Duhus tuba“ all.

Ametnik soowib korralikult

mööbleeritud

tuba

Teatada selle lehe talit.

Äraruum

wälja anda Tartu tän. 14.

Rõõri majahoidjalt.

Müüa loodi walla Rõõri

TALU

efimele kassil tee ääres, 9 km.
linnast. Suurus 85 A. wtm.
sellel 42 põllu. 8 km. raa-
biuses weel, meierei, jaam
ja kivil. Raubategija aadressi
selle lehe talit.

Rais- ja mees-
kaasajad

(agente) linnades ja maal
(kohapäl, la ametisolejad)
tohe tarwis. Samas waja
lühine woodituum kaasajari-
lile. (Olen 10 p. tuus Wil-
jandis). Pakkumised selle lehe
talit. „Eesti“ all.

Müüa

2 hobust

Posti tän. nr. 16 „Eesti“

1. mailt omaniku elumuu-
datusel töötu pitea aja pääl

rendile anda

Sõltre wallas Metsa talu

Raupa teeb J. Hendrikson.

Müüa

awalikul enampakkumisel 16.
jaanuaril 1936. a. Seimatali

mõljas A. Wainule kuul-
wad tats figa.

Müüa tööstorras inglise

lokomobil

Firma „Auston Brutor ja

Ro“, tšell 7 atm., kütte-
pind 6 m² mtr. Sõltre walla

Rõõri talu. S. Penno.

Müüa

hääs lortas kinglepa lapp-
mafiu firma „Singer“ ja hää-
tõlaline gitarr, pafun (tumba)

„Roal“ Rõõri tn. 6, wasta
„Metropoli“

Põljamaa teele 30. detf.

1936. aast. Palult Wiljandi

poole jõites kaotatud

autorattafett

Palun auast leibjat seda wae-
watafu eest teatada wõi ära-
tuua Wiljandi Põllumeeste

Selst hooimehele.

Rett on muuts otstarbek.

tõlmata.

Rinniswaraomanik, põline

talutõhapiid. naisleht soowib

tutwust

abelumõttes kiffemaaeliste

meestodanikuduga wälja todu

loomiseta. Kirjad selle lehe

talit. „Rõõri“ all.